

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejeman, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejeman za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Francosko.

So ljudje na svetu, katerih nikoli nij mogoče prav izpoznati. Denes se kažejo v tej luči, jutri imajo uže drug videz in pojutrnji dan nam sodbo prvega in drugega dne ovrže. Ena teh natur je francoski oblastnik Mac-Mahon. Živ krst za gotovo ne ve, kaj je: ali velik egoist, zvita lisica, čistilakomež in politični samopašnik, ali pa morda celó tako velik patrijot, da premaga v sebi vse politične simpatije in nij niti za bonapartiste, niti za legitimiste, niti republikance, ali da iz same ljubezni do Francoske političnih simpatij in načel sploh nema. Ko je izpodrinovši Thiersa nastopil vlado, vskliknili so bonapartisti: naš je, in res je bilo tako videti. A komaj se je sedež pod njim ugrel, uže so menili grof Chambord in njegova četa, da njim pot gladi; in ko je letem ob pravem času zobe pokazal, rekel je marsikdo, da je ta mož morda še vendar politično pošten človek; posebno ko je bil potem Perierov predlog, mereč na ustanovljenje republike, v zbornici z večino glasov izročen odboru, pripravni smo skoro bili Mac-Mahonu prisoditi obzirov in spoštovanja narodove volje, da bode tudi republiko enkrat za vselej postavno uvel. Te dni je prišel pa Perierov nasvet v zbornico in Mac-Mahon pokazuje uže zopet novo lice; telegraf poroča, da se je nekim poslancem nasproti izrazil naravnost proti Perierovemu predlogu, t. j. proti definitivni republiki, ker hoče s konservativci vladati.

Ker tedaj nij niti za to, ni za ono, niti za tisto politično stranko, mogoče je dvojno: ali da je Mac-Mahon sebičnež, ki hoče sladkemu poželenju po vladanji tako dolgo ustrezati, dokler se le da, ali pa je ono menenje pravo, katero je svet najnaprvo imel, namreč da je Mac-Mahon vse skozi privrženik bonapartistov. Prvi vtis je, kakor pravijo, navadno najresničnejši, če prav ne zmirom. S tem da Mac-Mahon za nos vodi en čas eno en čas drugo stranko, poleg tega pa mnogo molči, utegne zemljišče pripravljati za Lulu, sina svojega bivšega gospodarja in poveljnika. Mac-Mahon je v prvi vrsti vojak. In vojak despotov strelja na ukaz svojega poveljnika na svojega brata; zakaj ne bi vojak, ki zdaj na čelu Francoske stoji, iz soldatske hvalečnosti zadavil svobodo, čuvarico Francoske, da preda potem Francosko siuu svojega bivšega gospodarja, sedanskega junaka? Jasen ta namen se ve da nij še, ali baš ker se cela situacija v tako dolgem času nij zjasnila, zdeti se mora vsacemu sumljiva.

Gotovo, vesela in izpodbúdna podoba nij, ki smo jo tu s površnimi črtami narisali. Nego je prej le zopeten dokaz, kako trudapolna je borba za svobodo narodov, kako

vztrajne duševne moči, kako neomahljive trdne vere v možnost boljše bodočnosti narodov je treba, da boljši in blažji možje ne otrpnejo v nesebični borbi za narodovo srečo! Ko bi francoski narod mogel za dalje časa zopet zapasti v gospodarstvo one rodovine Bonapartov, ki je toliko krvave nesreče v deželo prinesla, pač bi to sramotno bilo in za razvitek svobodnostnih načel in zdravejših državnih oblik tudi po drugem svetu škodljivo; potrló bi upanje in pogum marsikateremu slabodušnemu možu, a onemu, ki razgleda kako visoko je vendar uže nek genius pripeljal človeštvo, ne more izginiti zaupanje v končno, če prav zdaj še zavirano in odlašano zmago naprednih načel in pravice!

Ljubljanska učiteljska pripravnica.

(Poslano.)

(Dalje.)

Učitelji pripravnice štejejo se mej pedagoge. Ali njih metode v podučevanju so take, da bi vsak lahko dvomil, da-li zaslužijo ime pedagogov, ali ne. Tako n. pr. razlaga učitelj svetovno zgodovino na takov način, da se pripravniki ne morejo dosti naučiti, in prepričati se nij težko, da v tem predmetu malo napredujo in so slabo podkovani.

On razlaga namreč — kakor na univerzi — vse leto, a mej letom nikdar ne izprašuje. Vsak pa dobro ve, da mlad dijak ostane dijak, naj bode na spodnji gimnaziji ali pa v pripravnici. Najrajši in naj lažje se navadi predmeta, če učitelj to, kar je enkrat v šoli podučeval, kmalu pozneje tudi zahteva, izpraša. To ostane tudi bolj v mladem spominu, ker učenec trikrat eno in isto stvar sliši. Nij se torej čuditi, da se pri zrelostnih izpitih taki odgovori slišijo, da bi se učenec IV. normalnega razreda mogel sramovati, ko bi na vprašanje boljši ne odgovoril. Če pomislimo nasledke te metode, vidimo, da so prav žalostni. Pripravnik se je zgodovine le takrat učil, ko je vedel, da bode profesor izpraševal. To je pa bilo prav prav na redke čase; dijak se je malo učil, in čisto naravni nasledek je, da izpita zrelosti ne dostane, ali pa če je bil toliko iz slučaja „srečen“, da nij „pal“, zgodovine iz pripravnice prav malo odnese. Zgodovina, najtežji, pa tudi najbolj zanimivi, za občno omiko toliko potrební predmet, zasluži baš več pozornosti, kakor pa naš učitelj misli. Ali more pripravnik potem kot učitelj mladini o kateri zgodovinski osebi z globokim razumljenjem praviti, če ima sam premal duševni krog, v katerem se gibati more? Ker se profesor nikdar v šoli ne prepriča, ali pripravniki kaj napredujo ali ne, kaže, da

ne ljubi predmeta, katerega uči, da mu nij mar za napredek pripravnikov, logično torej tudi ne za napredek šole, da je „najemnik“ v vinogradu izobraževanja! Če pravi, da je učitelj z dušo in s telcom, z vsem srcem, in da se mnogo trudi za povzdigo pripravnice, — kdo mu bo li to verjel? Naj bi torej za zgodovino več ur v tednu namenili, kakor jih je sedaj in učitelj naj svojo metodo popusti, s tem bi se mnogo mnogo za pripravnico storilo.

Vsak trezen in fanatizma prost človek, vsak svobodomiselnec mi bode potrdil, da je „krščanski nauk“ v pripravnici, kakor sploh v višjih šolah, prav nepotreben. Saj prihodnji učitelj z vero in krščanskim naukom nema nič opraviti, to je katehetova stvar. One ure, ki so v to porabljene, v pravem pomenu besede so izgubljene. Gotovo bi bilo pa dijakom in učitelju ustreženo, ko bi se ta predmet odpravil, in one ure se za predavanje zgodovine porabile. Tega ne rečem iz kacega sovraštva, nego iz prepričanja in izkustva.

Mimo telovadbe je v pripravnici najbolj žalosten predmet — mila naša slovenščina. V tretjem letu se uče tudi slovenske literature. Tu bi imel učitelj prosto polje za vzbujevanje duha, vcepljenje blazega in dobrega. Z navdušenostjo moral bi mladim možem slikati vrline in zasluge onih slovenskih mož, ki so uže takrat, ko je drug narod še spal in je nemščina hotela vse naše narodno utopiti, upal si s svojim domačim, maternim jezikom pred svoje rojake stopiti, kakor prorok, ne oziraje se na to, ali se mu bodo lastni bratje smijali tuji ga preganjali, ali pa ga butci pomilovali.

Ali učitelj slovenščine v pripravnici!! Ah! On podučuje tako mrzlo tako površno, da bi človek nikdar ne mislil, da je sin slovenske matere, nego da mu za svoje toliko zaslužne pradede niti mar nij. Kaj pomaga dijaku, bodočemu učitelju, če mora vse pisatelje v eni vrsti naštetí, kakor kak avtomat, in n. pr. gotovo prej Pohlina, potem še le Gutsmana imenovati. Glavna stvar je vendar, da zna pripravnik, kaj je oni ali ta pisatelj dobrega spisal. Če se tako podučuje, da se v pregrešek šteje, če enega pisatelja, ki je v knjigi na prvem mestu tiskan, pozneje imenuješ, — to karakterizuje! Kaj boste na pr. rekli, ako je na pripravnici tak učitelj slovenščine, ki razlaga učencem, da se pravi „fürbass einerschreiten“ = bos hoditi; da je Preširen deloma „umazan“ (!!), ki ne ve povedati prav, kdaj je Vodnik živel, ki dijakom pravilno pisane besede briše; pa napake vanje „korigira“, itd. Kako bodo pred tako avtoriteto odrasli učenci, posebno oni, ki so sami uže kaj brali, potreben rešpekt imeli?

L. 1871 je ukazalo visoko ministerstvo, za nauk da se mora v pripravnici veronauk, naravoslovje, zemljepisje in telovadba v slovenskem jeziku učiti. Tako se je tudi zgodilo, akopram se je le zgodovina slovenski predavala. Ker se pa nemškimi gospodom gotovo naš domači jezik „preokoren“ dozdeva za podučevanje, izposlovali so zopet drug ukaz, kateri nemški jezik nazaj vpeljuje. Menda zato, ker so v pripravnici le slovenski dijaki in imajo biti učitelji za slovensko ljudstvo! S časom bo še postava vpeljana, da bo vsak kaznovan, kdor bo v šoli slovenski govoril? Vse možno, posebno tem „narodnjakom.“

(Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 24. julija.

Praška trgovinska zbornica je sklenila peticijo do trgovinskega ministerstva, naj se obrne do kompetentne oblasti, da se večji del praznikov preloži na nedelje. Najpripravnejši pot se zdi zbornici dogovor s papežem.

V **Gradci** zaprti delavski vodje se bodo kmalu pustili iz ječe ter se preiskava proti njim nadaljuje na prostem, ker se je pokazalo, da niso zakrivali tacihi zločinstev, da bi morali ostati v preiskovalnem zaporu.

V **ogerskem** državnem zboru je bila živahna debata o odločbi volilne postave, da nema volilne pravice, kdor nij plačal davka. Zlasti levica oster govori proti tej točki. No seveda na Ogerskem, kjer je več ko tri četrtine davkoplačevalcev na dolgu s svojimi davki, bi taka določba vzela tisočim volilcem volilno pravico. A na drugi strani bi se saj pred volitvami zaostali davki vplačevali, kar bi silno koristno bilo za vedne prazne ogerske državne kase. Debata se nadaljuje.

Vnanje države.

Ruska oficijozna „St. Pet. Z.“ govori o srednji Aziji ter pravi: Naš civilizatorični upliv v srednji Aziji je vedno večji in lahko smo pred Evropo ponosni na svoje uspehe. Razumeva se, da zahteva taka zadača dosti žrtev, zlasti denarnih. A ne bi prav bilo, hraniti, kjer gre za to, da se divjaku, kateri lahko prej ali slej dosti sadja donaša, vcepi žlahna mladica. General Černajev je uže 7. julija 1865 vladi pisal: Dežela ima vsa sredstva k samostalni eksistenci in družega ne potrebuje od Rusije nego kanonov in strelnega praha. — No ta izrek pride iz ust vojaka; samo s strelnim prahom in orodjem se ne širi civilizacija. K temu treba šol in boljših komunikacij.

Francoska narodna skupščina je nadaljevala posvetovanje o državnem proračunu. Vojvoda Decazes je odgovarjal na vprašanje Rouvierja glede Egiptskega, da razprave z drugimi oblastmi o egiptovski pravosodni reformi še niso dokončane. Francosko zahteva poročstva, da se interesi Francozov ne žalijo. Na vprašanje Bruneta zaradi bruseljske konferencije odgovarja Decazes, da bode francoska vlada, ne da bi se pregrešila proti dvorljivosti in obzirom, kateri pristujajo ruskemu carju, svojim delagatom dala take instrukcije, katere bodo pri sklepanju o gotovih vojniških odločbah francoske pravice varovale. On konstatuje, da je vprašanje imetka na morji izključeno od kongresovih posvetovanj.

Levica hoče, če se Perierjev predlog zavrže, precej staviti nasvet, da se naj narodna skupščina razpusti in nova voli. V ta namen se uže zbirajo podpisi pri poslancih. Če levica res ima voljo, za razpust glasovati, potem ima s skrajno levico in mnogimi privrženci v centru gotovo večino

za svoj nasvet. Kakor smo uže dostikrat izrekli, je razpust sedanje narodne skupščine edini pot, da pride Francosko iz sedanjih političnih homatij in do stalne vlade.

Iz **Madrida** se poroča o padu mesta Cuence, da je 13. t. m. 8000 Karlistov mesto napalo. Trije naskoki so bili od republikancev hrabro odbiti, a naposled so republikanci pred veliko silo morali do srede mesta nazaj iti, kjer so se vstavili. Komandant Yglesias se nij hotel udati. Še štirikrat so prihodnji dan morali Karlisti naskočiti mesto, predno so do trga prodrli. V tem trenutku je primarširal še 4000 Karlistov. Po premaganju republikancev so Karlisti začeli ropati in hiše podžigati. Dosti poslopij je pogorelo, koliko ljudij je bilo umorjenih, nij še znano. In kdo je stal na čelu tem razdivjanim hudobnežem? — Častivredni (?) fajmošter Feliks in časti vredni (?) korar Vilalain. Ta dva duhovna sta s križem v roci divje čete vodila k umoru, podžiganju, skrunjenju žen in devic in klanji nedolžnih otrok. — Končno je moralo mesto plačati še tri milijone realov kontribucije.

Brigadir Lopez je 700 v Cuenci ujetih republikanskih vojakov osvobodil, sedem karlističnih oficirjev z njihovim komandantom vred ujel in dosti orožja in municije zabil.

Dopisi.

Iz **Cerknice** 21. julija. [Izv. dop.] Še vselej, kadar sem šel v Planino ogledati si „pod gradom“ velikansko obokano jamo, iz katere po dolgem prestanku in podzemljsko pritaka voda iz Cerkniškega jezera tu na svitlo, ter žene 12 mlinskih kámenov in 4 žage, vrivale so se mi nehote misli na preteklost in vedno sem se krog sebe oziral, da bi kje pri podrtini grada zapazil stezo, po kateri je korenjaški Luegar z narobe podkovanim vrancom dražil ces. stotnika Ravbarja. A vsega tega se ve da nijsem našel, ker zob časa pregloda vse nekdanje in ostaje nam le sedanost, katero si moremo ogledati. Kraj „pod gradom“ zares zasluži, da ga tujec, v Planino prišedši, ogleda; kajti iz čudovito okokane jame, mej visokimi pečini obdanimi z zelenim gozdom, bruha voda z vso silo, da stopi potem v odloženo potočje. Mogoče je pa tudi v poletnem času, kadar je naše sloveče jezero popolnem suho, dalje v jamo iti, da se ogledajo lepi in velikanski kapniki, ter se lahko nalovijo prečudne človeške ribice.

Ta divje romantični kraj, ki si je človeška roka uže mnogo prizadejala tudi umetno ga okinčati, izvolili so si planinski gospodje za kraj veselja in zabave. — Po neutrudljivi delavnosti gosp. pl. Rutkowskega, gosp. oskrbnika haasberške graščine Reismüllerja in gosp. nadlogarja Renca, dobil je kraj svojo zasluženost čestjenje. Ustanovili so namreč ravno imenovani gospodje strelno društvo v Planini ter izvolili si v ta namen krasni kraj za strelišče. A ne samo strelno društvo ima tu zabavo. Kratkočasiti se more tu tudi oni, kdor kegljati more, ali sploh kdor veselo in pošteno družbo išče in želi.

Želimo torej, da se mlado društvo utrdi in si svoj obstanek zagotovi; kakor tudi želimo, da se mnogo udov v društvo vpiše, ker tu ne vlada nikako strankarstvo in daleč proč so politična protivja.

G. pl. Rutkowski daroval je okrajni učiteljski bukvarni v Cerknici nad 100 zvezkov nemških klasikov za kar se mu

moramo tu spodobno zahvaliti, kajti zares lepa zbirka je in za veliko je obogatela okrajna učiteljska bukvarna.

Naj bi le še plemeniti gosp. veliko posnemovalcev našel, ter hvaležno bi se njih spominjali.

Naše jezero zelo odteka. Še 14 dni in kosili bodemo. Vabimo vas torej vse, kateri imate veselje opazovati naravna čuda, pridite in ogledajte si naše jezero, podzemljske jame in oline, kakor tudi bodete videli znamenito in originalno ribštvo.

Iz **tržaške okolice** 22. julija [Izv. dop.] Kakor so nekdanj slovenski paganje, naši prastari očetje, slavili svoje bogove pod milim nebom z veselicami, jedjo in pijačo in z raznim radovanjem, tako še dandenes naše slovensko ljudstvo časti praznike in svetnike s plesom in zabavami pod milim nebom. Posebno mladi čvrsti fantje v naši slovenski tržaški okolici se odlikujejo v tej zadevi. Ako nijsi še imel prilike videti narodni ples pod milim nebom, potrudi se enkrat semkaj v našo okolico in gotovo ti ne bode žal ko bodeš videl kar ti moje pero ne more popisati. Ali čuditi se moramo, da fantje ki blizu mesta bivajo, se nekako uže bolj surovo vedejo, in le bolj oddaljeni od mesta so stari korenjaki. Posebno kar kinč zadeva, žalostno je videli, da, sicer le v nekaterih krajih, tam kjer so pred nekaj leti še ponosno slovenske zastave vibrale, zdaj na plešiščih vidiš mešanico, angleške, amerikske, laške in celo turške zastave obešene! To je našemu narodu in naši krvi na kvar in v sramoto! Kaj delate vi narodni možje po okolici, da ne podučite vaših mladih ljudij, tudi v tej stvari varovati slovensko čast! Ali nij sramota, da se vaši sinovi in vaše hčerke pod tujimi prapori radujejo, namesto pod svojo domačo zastavo, ki je najlepša mej vsemi? Storitte dragi rojaki tudi v tej zadevi svojo dolžnost, tam kjer treba.

A skoraj sem predaleč zabredel. Mislim sem samo popisati ples v Proseku, ki je bil v nedeljo 19. dan t. m. na dan sv. Mohorja. Za take plese je treba tržaško-magistratovega privoljenja, in zdaj, od kar so komisarji v okolici, tudi komisarskega. Zarad tega se navadno fantje uže kakih 14 dni prej oglasiijo pri omejenih oblastništvi. — Tako so storili tudi zdaj 4 narodni slovenski fantje iz Proseka. Ko se pa potem še neki dve starikasti mevži oglasiti pri sloveno-žrtnem komisarju Lukša-tu, da hočejo tudi oni imeti ples in ker magistrat navadno ne dovoli na dveh krajih plesa ob istem dnevi baje zarad tepeža — dal je ta Lukša dovoljenje omejenim mevžam, ker so se mu zdeli, da so reve, te da, če jim bode prepovedal imeti slovenske zastave, da ga bodo gotovo ubogali. Omejeni štirje narodni fantje bi se takim pogojem ne udali po nobeni ceni. In res se je tako zgodilo. Videli nijsmo nobene zastave slovenske na rečenem plešišči. Drugače pak je bilo na drugem plešišči kjer so omenjeni narodni fantje plesali, — kajti kljubu vsem lahonskim in bedastim Lukševim zaviram in natočevanjem so omejeni štirje slovenski fantje dobili dovoljenje za ples od magistrata, in sicer na zahtevanje nekega tukajšnjega gospoda, če ravno še le zadnji dan, to je v soboto pred nedeljo. Ker šo tudi štiri hiše v Proseku, ki ne spadajo pod magistrat nego pod županijo zgoniško, so si fantje omislili,

3
dovoljenje tudi pri županu zgoniškem in tako se odtegnili Lukševemu nezasišanemu terorizmu in so šli celo rajši čez mejo na bolj svobodno tla plesat. Uže v soboto večer je na visokem mlaji vihrala ponosno slovenska (ali kakor je Lukša v svoji blazni gluposti v „Triester Ztg.“ pravil, „panslavistična“) zastava, in v nedeljo je zraven cesarske še pet drugih slovenskih zastav naznanjalo narodno veselico. Uže ob eni popoldne so fantje z narodno godbo in narodno zastavo na javnem prostoru uprav pred Lukševo hišo se ustavili in tam najprej cesarsko himno potem pa našo marseilleso „Naprej zastava slave“ zagoli. Misliti si morete, kako je to grizlo po črevah tega dušmana. — Cesarska pesen in potem še slovenska marseillesa — ena hujša od druge za njegovo lahonsko oho!

Ob treh se je začel ples na obeh krajih. A tudi pri tej priliki se je pokazalo, da tam, kjer so bili narodna godba, narodna zastava in narodni fantje, tam je bila tudi vsa masa ljudstva in gromadno plesalec, tujih in domačih za njimi, da se je vse trlo. Oni pa od Lukše protežirani, sè svojo furlansko godbo in laškimi zastavami, ostali so osamljeni in osramoteni na cedilu. Zdaj pa vi reve mevžaste in tudi vi, gosp. Lukša ste se lahko prepričali, da v Proseku nij tal za laške zastave, ne za laško godbo ne za laške plesce. To si zapomnite za drugi pot. Vi pa narodni fantje in vsa slovenska mladina, ki ste se tako pošteno obnašali: slava vam!

Iz Celja 23. julija. [Izv. dopis]. C. kr. namestništvo v Gradcu je volitve občinskega odbora Celjske okolice popolnem potrdilo. Kakor znano so bili pri teh volitvah Slovenci prvokrat zmagali.

Zoper te volitve je namreč župan Celjskega mesta v zvezi sè svojimi nemškovalnimi pristaši vložil protest zato, ker voljeni odborniki nečejo trobiti v nemškutarski rog. Spominjam se, da ste v nekejštevilki cenjenega vašega lista navedli besede doktorja Nekermana: „Moja beseda pri namestništvu več velja nego vse govorjenje vaše.“ Evo! gospod Nekerman, lastnik Francoježefovega reda! sedaj vidite da Vam nov križec nikakor nij prinesel še pravice, zahtevati kako krivično razsodbo. „Ošabnost vedno hodi pred padom“ — to si zapomnite za bodočne čase, kadar Vam zopet veselje pride do protestov zoper pravico! Ta slučaj je gotovo vreden, da se itak razoznani po nemških časnikih, ki so le količkaj pravicoljubni.

Občina bode tedaj imela narodne svetovalce in narodnega župana.

Iz Zagreba 23. jul. [Izv. dopis.] Kakor se čuje bode naš sabor na 5. avgusta sklican. Zadnji čas je res uže za to. Najvažnejša zakonska osnova, ki se bode v predstoječem zasedanju saboru predložila, je osnova o preustroju naše deželne politične in sodnijske uprave. Vlada je o njej dost dolgo premišljevala. Magjari nas baje zavidajo, da se bode pri nas deželna uprava preje preustrojila, in kakor je upati in želiti, preje na bolje preobrnila, nego pri njih. To zavidanje je celo govorici povod dalo, da bode ogersko ministerstvo kroni odsvetovalo, to zakonsko osnovo saboru kot kraljevo predstavko predložiti. „Obzor“ je pa to govorico odločno dementoval. Plemenito res ne bi bilo, če nam ogerska vlada iz zgoljnega

zavida to zakonsko osnovo ne bi privoščila, češ, pri njih je slaba uprava, naj bode tudi še pri nas.

Zidine vseučiliščne zgrade rastejo naglo v vis. Odbor za slavnostno otvorjenje vseučilišča je povabil vsa evropska vseučilišča na dan otvorjenja, kateri pa še nij ustanovljen, v Zagreb. Več vseučilišč, mej njimi najstarejše celega sveta v Bologaji, je odposlanje svojih zastopnikov tudi uže prijavilo. Čudno je pa, da naša vlada tretjega profesorja za filozofično fakulteto še zmirom nij kralju na imenovanje predložila. Naš vseučiliščni senat zavoljo tega še zmirom nij popolen, in zato tudi svoje delovanje še zmirom započeti ne more. Če je vse res, kar se o tem izza kulis čuje, in kar zavoljo delikatnosti predmeta priobčiti ne morem, pokazujejo se neke osebe v čudnem svitu.

Vest, da se na graškem vseučilišču slovenski dijaki s Srbi proti Hrvatom (ne, naš dopisnik je govoril le o Starčevićjancih, ne o Hrvatih Ur.) vežejo, je nas tukaj živče Slovence, zlasti pa Hrvate zelo neugodno zadela. („Obzor“ je bil stvar krivo in nepravilno zasaknil Ur.) Vaš dopisnik je moral, ne kriv in ne dolžan, marsikatero žubko čuti in požreti. V žalostnem bratskem razporu mej Srbi in Hrvati ne bi smeli Slovenci niti z ovimi niti z onimi držati. Očitno pristanje na eno ali na drugo stran, bi razpora še bolj v žive plamene razpihalo, nego je uže. Slovencem po mojem skromnem mnenju ne pristoji razsojevati kdo mej Hrvati in Srbi je pravičen in kdo krivičen, kdo je mej njima Kajnu ia kdo Abel. Slovenski dijaki na graškem vseučilišču bi morali prevzeti plemenito in hvaležno nalogo pomirljivega posredovanja mej Srbi in Hrvati, katere je bosniško vprašanje enega proti drugemu tako po nepotrebnem po konci vzdignilo. Če je uže zeleno latovje tako, kakovšno bode stoprv klasje. Mej Srbi in Hrvati bije se še denes boj mej starim Rimom in starim Bizancem. In ta boj nahaja še denes v modernem in kulturnem devetnajstem stoletju bojevnike. Če razpor res ne bi bil tako očiten kakor je, človek ne bi mogel verjeti, da je sploh mogoč. Naj bolji lek za odpravljenje te pogubne, rak-rane na našem jugoslovanskem telesu je, da se cel razpor smešen naredi, kar je tudi res „in ultima linea.“

Domače stvari.

— (Odbor pisateljskega društva) je imel predvčeranjem sejo. Predlog, naj se došli razni rokopisi (za okolo 40 tiskanih pól) porabijo v izdajanje posameznih zvezkov namesto za „Preširnov album“, ostal je v manjšini, in se je sklenilo vsakako omenjeni album izdati ter čakati na Levstikov obširnejši spis o Preširnu še do septembra, do katerega časa je g. Levstik rečeni spis prav za gotovo izvršiti obljubil. — Občni zbor bode 15. avgusta.

— (Osnovni odbor „narodnega društva“) je imel v četrtek sejo, v kateri se je sklenilo, da se društvo, ako ne bode zaprek, določno konstituirati 15. avgusta, na kateri dan bode občni zbor.

— (Ljubljanski „Sokol“) bode letos 15. avgusta praznoval svojo 10letnico. Naj bi odbor gledal, da zopet kaj več življenja spravi v to društvo, katero ima vedno še mnogo udov.

— (Odpravljenje šolnine ná Kranjskem.) Deželni odbor je baje sklenil postaviti o odpravljenju šolnine deželnemu zboru predložiti. To je enkrat pameten korak, če se obistini, ker ta naredba bode naše ljudsko šolstvo le pospešila.

— (G. Widman), vodja kranjske deželne vlade, je sprejemal te dni razne osobnosti. Kakor se čuje bode, komaj prevzevši poslove, uže zopet odšel, ker vzame za nekaj tednov odpust.

— (Spodnji Rožnik) hočejo baje lastnice prodati če se dober kupec najde, novica, ki bode ljubljanske stare kofetarske sestrice vznemirila.

— (V ljubljanski kazini) je krčmar krido naredil.

— (Baron Pino) novi cesarski namestnik za Trst in Primorje pride 25. ali 26. t. m. v Trst. Bivši namestnik Ceschi se je uže poslovil.

— (V Gorico) pride v garnizono pešpolk št. 22 baron Weber, ki je bil dozdej v Dobrovniku.

— (Iz Središča) na Slov. Štajerskem se nam piše: „Sl. Nar.“ št. 161 je prinesel iz Ptujca novico, da ima ptujski „fortschrittsverein“ shod v Ormuži in res smo dobili „zelena“ vabila tudi mi, baje 31 iz — Ormuža. Ali ti nemški 99. so se omenjeni dan prepričali, da Središčani nemajo simpatij za njih nemškovalno društvo, ker se je od povabljenih le eden, kateri je tamkaj po opravljenih hodil shoda le iz radovednosti na točko „Cis- in Translajtanijska leta 1875“, udeležil. Pa up mu je šel po vodi, ker referent te točke — ali „profet“ kakor se je on sam imenoval nij prišel — torej je ta točka izostala. Brž ko ne je bil shod slabo obiskan ker je ta dan več 99. iz Ormuža v Središču do pozne noči bilo.

— (Cerkvena tatvina.) V Brusnici pri Novem mestu so 20. t. m. tatovje ukrali v cerkvi monštraco, ciborij in drugo posodo za 251 gld. vrednosti.

Razne vesti.

* (Tržaško mesto glavni dedič.) Neki g. Marenzi, brat znanega c. k. fml. Marenčija, kateri je nedavno umrl, je vse svoje premoženje volil tržaškemu mestu. Zapustil je 200.000 gld. Lep dobitok za Trst.

* (Magjarska oholost.) Oggerski minister notranjih zadev je v posebnem ukazu municipije opozoril, da se pri volitvah poslancev samo magjarske narodne zastave smejo rabiti. Kdo izobesi ali nosi kako drugo narodno zastavo, ima se kaznovati. Neki rumunski list dobro persifluje magjarske državnike in nasvetuje sledečo postavo: Vsak, kdor v prihodnje ne dobi pri krstu magjarskega imena, ne sme biti oggerski državljani in se mora čez mejo spraviti.

* (Pogreznena vas.) Po noči 3. jul. se je pogreznila vas Dejoin v Rumuniji. Hiše so za tri sežnje v zemljo zlezle, a nobena se nij še podrta. Ljudje, ki so prej ta dan čuli veliko bobnenje pod zemljo, so bili iz vasi izbežali, tako da nij nobenega nesreča na življenju zadela.

* (Osepnice.) Ruski časnik „Golos“ piše, da osepnice nikjer tako hudo ne razsajajo, kakor mej Kalmuki. Bolezen tam nikoli ne preneha, prikaže se zdaj v tem, zdaj v drugem ulusu (okrogu) in napada ljudi po leti in po zimi. Zato se je Kalmuki strašno boje in jo imajo za božjo kazen. Če kdo zboli, zapuste ga najbližji sorodniki; če umrje, nikdo trupla ne pokoplje. Včasih cele rodbine izumrjo. Za zdravilo jim služi toplo mleko. Če je Kalmuk videl ali se iz neprevidnosti

celo dotaknil na kožu bolnega človeka, mu njegovi znanci tako dolgo žganje vlivajo, da je popolnem pijan. Potem vzamejo vsi svoje korobače in ga pretepajo, češ, da tako bo- lezen iz njega izbijo. Zdravnikov ali bolnišnic nij mej Kalmuki. Le v mestu astrakanskem je nastavljen zdravnik, ki ima za zdravilstvo po stepah skrbeti, eden sam za tisoče kvadratnih milj. In še ta doktor dobiva samo 14 rubljev na mesec za svoja uradna opravi- la. Kozé so pretečeno zimo skoraj deset del Kalmukov pokončale. Zato opozoruje "Golos" rusko vlado, naj se bolj zanima za nesrečne Kalmuke.

* (Lov na arenke.) Na Skotskem je l. 1873 na lov na arenke odjadrilo 15.095 čolnov s 45.594 ribiči. Vrednost čolnov in vseh priprav je znašala čez 10 milijonov goldinarjev. Lov je bil srečen in dosti izdat- nejši od prejšnjih let, a arenki so bili manjši. Za vsem je 939.233 sodov soljenih arenkov bilo razposlanih.

* (Krvožejna babura.) Karlistični komandant Doregaray je po bitki pri Abar- zuzi ukazal, da se naj postrele vsi ujeti re- publikanski oficirji, od prostih vojakov pa vsak deseti mož. A da ne bi imel sam vse odgovornosti za to krvoločno dejanje, pošlje adjutanta k pretendentu don Karlosu, naj ga on posebno pooblašča k tej razsodbi. Don Karlos se je iz početka branil Dore- garayu pritrđiti, ker se je vendar bal pred javnim mnenjem; a njegova ljubeznjiva so- proga stienila mu je pero v roko ter ga si- lila, naj precej podpiše. In taka ženska hoče zasesti španjski prestol!

Zahvala.

Predsedništvo "Slov. Matice" mi je raz- nolične knjige kakor: Štirje letni časi, Voj- vodstvo Krajsko in Koroško, Rudnoslovje, Zgodovina slov. naroda, Olikani Slovence, Letopis za 1871 in Schödler knjiga prirode I., II., III. del brez plačno za šolo poslati blagovolilo, za kar se mu v imenu učeče se mladine najtoplejša zahvala javno izreka.

Marija v Puščavi na slov. Štajerskem dne 21. julija 1874.

Tone Brezovnik, učitelj.

Pripis. To bi bil začetek tukajšnje šolske knjižnice. Obračam se do vseh č. g. rodoljubov s presrečno prošnjo, naj nam knjige, ki morebiti pozabljene v kakem koti prašne leže, poslati blagovolé, saj kar se za šolo izda, nij izgubljeno.

Umrli v Ljubljani

od 21. do 23. julija.

Venc. Goršič, delavec, 58 l. st. v bolnici; R. Šmajd, sladkarnikarjeva hči, 24 l. n. srčni organični napaki; Žaneta Javornik pl. Abrahamsberg, vdova, 78 let, št. petersko predmestje št. 80; Mar. Šot, 23 let stara, v mestu št. 15 na jetiki; Janez Kalan, 6 l. star; Teodora Fihna, 13 let stara; Adelhajd Slabničar, 3 leta, — obe na vnetici grla; Janez Jančar, 49 let star, v prisilni delavnici.

Tujci.

24. julija:

Evropa: Grofica Jordino s sinom, Nasopulo z ženo iz Trsta. — Bunau iz Dunaja. — Perko, posestnik, Kletsch iz Maribora.

Pri **Stonu:** Glaser, Futereik, Majer iz Trsta. — Preiliter iz Linca. — Germ s hčerjo iz Novega mesta. — Schuller iz Kroke. — baron Taufreier iz Višnje gore. — gospa Hren iz Begunj. — Sowi iz Dunaja.

Pri **Maliči:** Detelbach iz Gradea. — dell Cott iz Brežic. — Haas iz Bra- slave. — Keimisch, Hartman iz Dunaja. — Bartonitzek, Schlepfer, Hauzser iz Trsta.

Pri **Zamoreci:** Jawoinik, Kocijan- čiž iz Kranja. — Milinovič z ženo iz Kozjega.

Pri **carju avstrijskem:** Kalan iz Loke. — Oblak, Hahn z ženo, Peinelt iz Poljan.

Pri **Virantu:** Kovač Fr. z ženo iz Zatične. — Grum iz Postojne.

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka

in brez stroškov po izvrstni Revalescière du Barry

v Londonu.

Izvrstno zdravilo Revalescière du Barry odstrani vse bolezni, ki se leku zoperstavljajo, namreč bolezni v želodci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurji in na ledvicah, tuberkole, sušico, nahuho, kašelj, neprebavljivost, zap- por, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, urzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico, in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, scalnó silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so vsem lekóm kljubovala:

Spričevalo št. 68.471.

Prunetto pri Mondovi,

26. oktobra 1869.

Moj gospod! Morem vas zagotoviti, da odkar čudovito Revalescière du Barry rabim, to je od dveh let, niti nadležnosti svoje starosti, niti teže svojih 84 let več ne čutim. Moje noge so zopet šibke postale, moj pogled je tako dober, da ne potrebujem očal; moj želodec je močen, kakor bi bil 30 let star, — s kratka, čutim se pomlajen; jaz pridigujem, spovedu- jem, obiskujem bolnike, potujem precej daleč peš, čutim svoj um jasen in svoj spomin ovrsten. Prosim Vas, to izpoved objaviti, kjer in kakor hočete. Vam zelo udani

Abbé Peter Castelli,

Bach-es-Theol. in župnik v Prunettu,

okrog Mondovi.

Spričevalo št. 75.705.

Dunaj, Praterstrasse 22.

maja 1871.

Jaz sem Vam hvalo dolžen za prospeh, kate- rega je Vaša Revalescière pri meni napravila. Trpel sem namreč na želodčnem krču, kašlju in driski, od kojega me je Vaše izvrstno zdravilo odrešilo.

L. Grosman.

Tečajnji kot meso, prihrani Revalescière pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 fun- tov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescière-Biscuiten v pušicah 4 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Du- aaji, Wallfischgasse št. 3, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Inas- brauku Diechtl & Frank, v Celovci P. Birn- bacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih le- karjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja du zaj- ska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Dunajska borza 24. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70 gld.	20	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	75	10	"
1860 drž. posojilo	108	75	"
Akcije narodne banke	976	"	"
Kreditne akcije	231	25	"
London	110	80	"
Napol.	8	85	"
C. k. cekini	"	"	"
Srebro	104	15	"

Tržne cene

v Ljubljani 22. julija t. l.

Pšenica 6 gl. 20 kr.; — reži 3 gl. 60 kr.; — ječmen 2 gld. 90 kr.; — oves 3 gl. — kr.; — ajda 4 gl. 30 kr.; — prosó 4 gl. 50 kr.; — kuruza 4 gl. 80 kr.; — krompir — gl. — kr.; — fižol 7 gl. — kr. — masla funt — gl. 51 kr.; — mast — gl. 42 kr.; — špeh frišen — gl. 44 kr.; — špeh povejen — gl. 42 kr.; — jajce po 2 kr.; — mlika bokal 10 kr.; — govedine funt 30 kr.; — teletine funt 24 kr.; — svinjsko meso, funt 36 kr.; — sena cent 1 gld. 20 kr.; — slame cent — gl. 75 kr.; — drva trda 6 gld. 30 kr.; — mehka 4 gl. 50 kr.

Naturne mineralne vode

frišno natočene v vseh sortah

se dobivajo v

špecerijski, materijalni, barvni, vinski, deli- katesni in semenski prodajalnici

Petra Lassnika.

(151—7)

Izprašan gozdar

(iz Moravskega)

29 let star, neoženjen, več jezikov zmo- žen, ki ima najboljša spričala in je uže več časa na spodnjem Štajerskem kot samostojen gozdar v službi, želi svoje mesto s 1. septembrom ali 1. oktobrom spremeniti. — Blagovoljna vprašanja naj se stavljajo pri administraciji "Slov. Naroda". (199—1)

Patentirana

ročna mašina za mlatiti

ležeče in vozne vlečke.

Vlačilna mlatilna mašina

s snaženjem in brez

za 1, 2, 3, 4 konje

ponuja z garancijo

fabrika za mlatilne mašine

Umrath & Comp.

v Pragi.

Katalogi s podobami, cenami itd. se pošljejo, ako kdo želi. (167—4)

Glavno zastopstvo za Kranjsko pri gosp.

Jos. Debevec v Ljubljani.

Oznanilo.

Dne 4., 5., 6., 7., 8., 10., 11., 12., 13., 14., 17., 19., 20., 21., 22., 24., 25., 26., 27., 28., 29. in 31. avgusta, dalje 1., 2., 3., 4. in 5. septembra t. l., vselej od zjutraj ob petih do dveh popoldne se bo v Ljubljani stoječi c. k. topniški polk vadil v streljanju na ostro (s kuglami) na vadilišču pri Vižmarjih, na prostoru pod kantonsko cesto mej Spodnjimi Gameljni in Černuškim mostom.

Zavoljo nevarnosti za življenje je v gori imeno- vanih dneš in urah ljudem prepovedano, stopiti na vadi- lišče mej prostorjem gori imenovanim, katero prostorje bo, dokler se bo streljalo, zaznamovano po naznanilnih stražah; tako je tudi ob tem času prepovedano, stopiti na kantonsko cesto med Spodnjimi Gameljni in Černuškim mostom, kjer bodo na obeh konceh te ceste tudi naznanilne straže stale.

Strelivo, kar se ga najde, se mora koj izročiti vodniku pri c. k. topniških depositorjih na ljubljanskem polju postavljenemu, ter se bodo dobilo za-uj plačilo, ka- tero je za to odločeno od cesarskega zaklada.

Vsakateri se pa resno svári, da naj previdno ravna z najdenimi nabasanimi strelivi, katera se še niso raznesla, sicer utegnejo tistemu, ki jih najde, in drugim strašno nevarna biti.

V Ljubljani 13. julija 1874.

(189—2)

Od c. k. deželne vlade za Kranjsko.

Jožef vitez Roth pl. Rothenhorst.